

GLOSY

Dr Maciej Hadel

Politechnika Warszawska

Sąd Rejonowy dla Krakowa-Podgórze w Krakowie

ORCID: 0000-0003-2256-1565

e-mail: maciej.hadel@pw.edu.pl

Adresat decyzji o nakazie rozbiórki – glosa częściowo krytyczna do wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 25.01.2023 r., II OSK 139/20

The addressee of the decision on the demolition order – a commentary partially critical to the judgment of the Supreme Administrative Court of 25 January 2023, II OSK 139/20

Streszczenie

Przedmiotem niniejszej glosy jest częściowo krytyczna ocena wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 25.01.2023 r., II OSK 139/20. W glosowanym orzeczeniu NSA przyjął, że nakaz rozbiórki nie może być kierowany do inwestora, jeżeli ten nie wykonałby decyzji. W takiej sytuacji obowiązkiem tym należy obciążyć właściciela nieruchomości. Powyższe wymaga bardziej pogłębionego komentarza (z uwzględnieniem okoliczności faktycznych sprawy) i osadzenia tych rozważań w już istniejącym orzecznictwie sądów administracyjnych.

Słowa kluczowe: nakaz rozbiórki, decyzja administracyjna, inwestor, właściciel, prawo budowlane, prawo administracyjne

JEL: K25, K23

Abstract

The subject of the gloss is the partially critical assessment of the judgment of the Supreme Administrative Court of 25 January 2023, II OSK 139/20. In the commented judgment, the Supreme Administrative Court assumed that the demolition order cannot be addressed to the investor if the latter would not comply with the decision. In such a situation, this obligation should be borne by the property owner. The above requires a more in-depth commentary (taking into account the factual circumstances of the case) and embedding these considerations in the already existing jurisprudence of administrative courts.

Keywords: demolition order, administrative decision, investor, owner, construction law, administrative law

Stan faktyczny sprawy i wężłowe tezy głosowanego orzeczenia

Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego, zwany dalej PINB, w Mrągowie wydał 7.03.2019 r. decyzję administracyjną, którą nakazał M. P. i Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie rozbiórkę (usunięcie) obiektu

kontenerowego o wymiarach zewnętrznych 5 m × 11 m wraz z tarasem drewnianym o nieregularnym kształcie oraz basenem zewnętrznym, pełniącego funkcję rekreacyjną, wybudowanego bez pozwolenia na budowę. Przedmiotowa inwestycja została zrealizowana przez inwestora, który nie posiada żadnego tytułu prawnego do gruntu; zaś to właściciel nieruchomości brał czynny udział w postępowaniu (współpraco-

wał z organem w celu legalizacji samowoli budowlanej), dlatego postanowiono o nałożeniu obowiązków na właścicieli działek, na których zlokalizowany jest obiekt. Wskazano, że dalsze próby ustalania inwestora wiązałyby się z dalszą przewlekłością postępowania. Odwołanie od tej decyzji wniósł skarżący – M. P.

Zaskarżoną decyzją Warmińsko-Mazurski WINB utrzymał w mocy wyżej wspomnianą decyzję o nakazie rozbiórki. Organ odwoławczy wyjaśnił, że w okolicznościach niniejszej sprawy art. 52 ustawy z 7.07.1994 r. – Prawo budowlane¹ był podstawą do skierowania nakazu rozbiórki do właściciela nieruchomości, a nie inwestora, z uwagi na nieujawnienie się inwestora w toku trwającego cztery lata postępowania, który przyznałby, że wykonał przedmiotowy obiekt budowlany, w sytuacji gdy prawem do dysponowania nieruchomością na cele budowlane dysponują zawsze właściciele działek. Ponadto w sprawie widoczna była niechęć udzielenia organowi informacji w tym zakresie. Wyjaśniono, że właściciel ma prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, a umowa dzierżawy nie pozbawia go tego prawa.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie wyrokiem z 8.10.2019 r., sygn. akt II SA/Ol 569/19, oddalając skargę, wskazał m.in., że zasadnie organ powołał się na treść art. 52 pr. bud. WSA w Olsztynie przywołał liczne orzecznictwo sądowoadministracyjne, zgodnie z którym nakaz rozbiórki może być skierowany do inwestora, właściciela i zarządcy nieruchomości, a kryterium wyboru adresata decyzji spośród tych trzech podmiotów jest posiadanie tytułu prawnego umożliwiającego wykonanie decyzji. Wymieniony wyżej przepis należy interpretować w taki sposób, aby doprowadzić do wydania wykonalnego nakazu rozbiórki, tj. aby nakaz rozbiórki został skierowany do takiej osoby, która ma realną możliwość jego wykonania. Jeżeli zatem ustalono inwestora samowoli budowlanej, który jest w posiadaniu nieruchomości, to jego należy brać go pod uwagę w pierwszej kolejności i to właśnie na niego należy nałożyć obowiązek rozbiórki, natomiast skierowanie nakazu rozbiórki do inwestora, który w dacie orzekania nie posiada uprawnień do władania obiektem budowlanym, nie pozwoli na wykonanie nakazu. Inwestor nielegalnego obiektu może zostać określony jako adresat decyzji nakazującej rozbiórkę co do zasady tylko wtedy, jeżeli w momencie orzekania przez organy nadzoru budowlanego posiada prawo dysponowania nieruchomością na cele budowlane lub jest jej właścicielem. Jeżeli zaś inwestor po dokonaniu samowoli budowlanej utracił tytuł prawny umożliwiający wykonanie decyzji rozbiórkowej albo jeżeli dane inwestora samowoli nie mogą zostać ustalone, to zgodnie z ustawową kolejnością określania podmiotów zobowiązanych do usuwania skutków samowoli budowlanych właściwe organy mają obowiązek obciążenia obowiązkami wykonania nakazu rozbiórki aktualnego właściciela nieruchomości, na której posadowiony jest nielegalny obiekt budowlany lub jego część. Przyjęcie bowiem poglądu, że adresatem decyzji nakazującej rozbiórkę obiektu budowlanego może być wyłącznie inwestor, prowadziłoby do sytuacji, w których niemożliwa byłaby legalizacja samowoli budowlanej lub nakazanie rozbiórki samowolnie wybudowanego obiektu budowlanego, np. w przypadku zbycia tego obiektu przez inwestora innej osobie; nie ma bowiem możli-

wości nałożenia obowiązku na inwestora, który utracił tytuł prawny do obiektu.

W niniejszej sprawie organ podjął szereg czynności zmierzających do ustalenia inwestora. W realiach niniejszej sprawy skarżący w żaden sposób nie wykazał, aby to inny podmiot dopuścił się przedmiotowej samowoli budowlanej i to bez jego wiedzy i zgody. Nie wykazał także, aby to inny podmiot miał tytuł prawny do jego nieruchomości, uprawniający do wykonania nakazu rozbiórki.

Adresat decyzji o nakazie rozbiórki – rozważania na tle głosowanego orzeczenia oraz istniejących linii orzeczniczych

Problem prawny przedstawiony w głosowanym orzeczeniu ma doniosły walor praktyczny i był przedmiotem wielu judykatów sądów administracyjnych. W istocie jeszcze na gruncie poprzedniego brzmienia art. 52 pr. bud. ukształtowały się w tym zakresie trzy linie orzecznicze, a dokładniej: jedna „główna” linia i dwie jej „odnogi”, tj. lekkie modyfikacje, niuansujące dość rygorystyczne stanowisko wynikające z pierwszej linii (zob. Sondej, 2020).

Zgodnie z pierwszą z nich nakaz rozbiórki obiektu budowlanego powinien być zawsze skierowany do inwestora, przy czym nie ma możliwości nałożenia takiego obowiązku na inwestora, który utracił tytuł prawny do obiektu budowlanego (lub też go nigdy nie miał). W tym kontekście wskazuje się, że zasadą jest, iż rozstrzygnięcia wydawane przez organy administracji publicznej powinny być skierowane do podmiotu, który może je legalnie wykonać. Jeżeli ustalono inwestora samowoli budowlanej, który jest w posiadaniu nieruchomości, to jego należy brać go pod uwagę w pierwszej kolejności i to właśnie na niego należy nałożyć obowiązek rozbiórki, natomiast skierowanie nakazu rozbiórki do inwestora, który w dacie orzekania nie posiada uprawnień do władania obiektem budowlanym, nie pozwoli na wykonanie nakazu. Generalnie więc kryterium wyboru spośród trzech wymienionych w art. 52 pr. bud. podmiotów jest posiadanie tytułu prawnego umożliwiającego wykonanie decyzji. Jeżeli więc inwestor po dokonaniu samowoli budowlanej utracił tytuł prawny umożliwiający wykonanie decyzji rozbiórkowej albo jeżeli dane inwestora samowoli nie mogą zostać ustalone, to zgodnie z ustawową kolejnością określania podmiotów zobowiązanych do usuwania skutków samowoli budowlanych właściwe organy mają obowiązek obciążenia obowiązkami wykonania nakazu rozbiórki aktualnego właściciela nieruchomości, na której posadowiony jest nielegalny obiekt budowlany lub jego część².

W świetle drugiej grupy orzeczeń nakaz rozbiórki może zostać skierowany również do inwestora, który nie dysponuje tytułem prawnym do nieruchomości, w sytuacjach, gdy inwestor wybudował obiekt budowlany samowolnie bez zgody właściciela nieruchomości. Zwraca się tutaj uwagę na to, iż nałożenie w takiej sytuacji nakazu rozbiórki na właściciela nieruchomości byłoby dla niego nieuzasadnionym obciążeniem, narażałoby na koszty i dolegliwą procedurę, stanowi-

łoby również nieuzasadnione zwolnienie inwestora, który działał w warunkach samowoli budowlanej i to on powinien ponieść wszystkie niedogodności związane z wykonaniem rozbiórki³.

Z kolei zgodnie z trzecią grupą poglądów (stanowiącą w istocie „rozmiękczenie” poglądu pierwszego) konieczne jest pewne dookreślenie. Mianowicie odstępstwo od zasady, zgodnie z którą nakaz rozbiórki winien być skierowany do podmiotu posiadającego prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, jest możliwe „jedynie wyjątkowo”. Możliwość ta pojawia się w sytuacji, gdy inwestor wybudował samowolnie obiekt budowlany bez zgody właściciela nieruchomości, a aktualny właściciel wyraża zgodę na wykonanie obowiązku rozbiórki przez inwestora⁴.

Próbując wpisać glosowane orzeczenie w powyższe nurty orzecznicze, skład orzekający w pewnym sensie postanowił twórczo czerpać z każdego z nich. Mianowicie w uzasadnieniu wyroku wskazano, iż owszem, zasada, zgodnie z którą adresatem decyzji, o których mowa w art. 52 pr. bud., w pierwszej kolejności powinien być inwestor, jest słuszna, ale jednak tylko w tych przypadkach, kiedy inwestor jest jednocześnie właścicielem nieruchomości. W innym wypadku nakaz rozbiórki powinien zostać nałożony na właściciela nieruchomości. W sytuacji, gdy inwestor nie posiada tytułu prawnego (utracił go) umożliwiającego wykonanie decyzji rozbiórkowej albo jeżeli dane inwestora samowoli nie mogą zostać ustalone, to zgodnie z ustawową kolejnością określania podmiotów zobowiązanych do usuwania skutków samowoli budowlanych właściwe organy mają obowiązek obciążenia obowiązkiem wykonania nakazu rozbiórki aktualnego właściciela nieruchomości, na której posadowiony jest nielegalny obiekt budowlany lub jego część.

Komentując powyższe stanowisko Naczelnego Sądu Administracyjnego i przedstawiając jednocześnie własny pogląd, generalnie tezy przedstawione w glosowanym orzeczeniu należałoby uznać za prawidłowe – przynajmniej w poprzednio obowiązującym stanie prawnym⁵ – jednak *le diable est dans les détails*. Rzeczywiście, brak uprawnienia po stronie inwestora do dysponowania nieruchomością na cele budowlane uniemożliwia wykonanie decyzji administracyjnej o nakazie rozbiórki samowoli budowlanej. Powyższy brak jednak może być sanowany właśnie wyraźną zgodą wyrażoną przez właściciela nieruchomości na wykonanie przez inwestora-sprawcę samowoli budowlanej decyzji o rozbiórce; zgoda ta miałaby oczywiście charakter oświadczenia woli w rozumieniu art. 60 ustawy z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny⁶. Nie można wykluczyć, iż będzie stanowić np. część umowy ugody zawartej między właścicielem a inwestorem jako element rozliczenia wzajemnych roszczeń między stronami. Tego rodzaju oświadczenie (umowa ugody) winno być rzecz jasna przez organ administracji honorowane w toku postępowania administracyjnego w przedmiocie wydania decyzji o nakazie rozbiórki.

Ostrożnie należy podchodzić do zapatrywania, zgodnie z którym utrata prawa do dysponowania nieruchomością na cele budowlane lub też niemożność ustalenia danych inwestora-sprawcy samowoli budowlanej miałyby wykluczyć możliwość skierowania decyzji o nakazie rozbiórki w stosunku do takiego inwestora. Nietrudno wyobrazić sobie tutaj pewnego

rodzaju działania obstrukcyjne – celowe (i jednocześnie fikcyjne) wyzbycie się prawa do dysponowania nieruchomością na cele budowlane poprzez jego przeniesienie na podmiot trzeci, nieujawnienie zmiany siedziby inwestora we właściwej ewidencji itp. Powyższe powinno być oceniane przez organ administracji publicznej z punktu widzenia nadużycia prawa, a konkretniej nadużycia uprawnień bądź to o charakterze cywilnoprawnym, bądź też publicznoprawnym, które nie powinno w takich okolicznościach wywoływać skutków w sferze prawa administracyjnego – konkretyzacji adresata normy z art. 52 pr. bud. (zob. szerzej: Hadel, 2016, s. 46–57).

W stanie faktycznym będącym przedmiotem glosowanego orzeczenia pojawił się inny problem. Mianowicie, w istocie inwestor będący sprawcą samowoli budowlanej został ustalony (skonkretyzowany). Jak wynika jednak z uzasadnienia orzeczenia, jego prawo do korzystania z rzeczy wynikało z zawartej umowy dzierżawy. Słusznie Sąd przyjął, iż samo zawarcie tego rodzaju umowy cywilnoprawnej nie przesądza jeszcze o prawie dysponowania nieruchomością na cele budowlane; umowa dzierżawy, uregulowana w art. 693 k.c. i n., jest jednym ze stosunków zobowiązaniowych, z którym może wiązać się uprawnienie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane. Jednak z samej istoty umowy dzierżawy nie wynika prawo do zabudowy dzierżawionego gruntu przez dzierżawcę. Wzmianka o nim musi być *expressis verbis* zawarta w treści umowy⁷. Uabstrakcyjniając tę konkluzję, zawsze konieczna jest dogłębna, ze swej istoty materialnoprawna analiza przez organ źródła prawa do korzystania z nieruchomości przez inwestora oraz rozstrzygnięcie, czy rzeczywiście wynika z niego jednocześnie prawo do korzystania z nieruchomości na cele budowlane.

Na koniec należy zauważyć, iż zdecydowana większość przywołanych orzeczeń została wydana w stanie prawnym obowiązującym przed dniem 13.02.2020 r. Nowe brzmienie art. 52 pr. bud. (teoretycznie) przesądza, iż nakazy i zakazy nakłada się na inwestora, natomiast jeżeli roboty budowlane zostały zakończone lub wykonanie postanowienia albo decyzji przez inwestora jest niemożliwe, obowiązki te nakłada się na właściciela lub zarządcę obiektu budowlanego. W doktrynie wskazuje się, że „wydaje się, że okoliczności, w których wykonanie postanowienia albo decyzji przez inwestora jest niemożliwe, to między innymi sytuacja, gdy inwestor w dacie orzekania już nie istnieje bądź nie ma tytułu do nieruchomości lub obiektu, który upoważniałby do wykonania czynności nakazanych decyzją” (Plucińska-Filipowicz & Filipowicz, 2023, komentarz do art. 52 pr. bud.). Niektórzy autorzy podkreślają również, idąc w poprzek dominującej uprzednio linii orzeczniczej, iż podmiotem, na który winien zostać nałożony nakaz rozbiórki, jest przede wszystkim inwestor, przy czym nie musi on mieć tytułu prawnego do nieruchomości, na której w sposób samowolny zrealizowano obiekt budowlany (Godlewski, 2022, komentarz do art. 52 pr. bud.)⁸. Bez dwóch zdań nowelizacja ta z założenia miała wykreować zasadę, zgodnie z którą ciężar realizacji obowiązków przewidzianych w art. 51 pr. bud. spoczywa przede wszystkim na inwestorze (pomijając wątpliwości odnośnie do interpretacji pojęcia „niemożliwości” wykonania decyzji przez inwestora, w ramach których sięga się do utartych rozwiązań), co zresztą zo-

stało odnotowane w orzecznictwie sądowoadministracyjnym po 13.02.2020 r.⁹ Z. Niewiadomski podkreśla wręcz, że „tak sformułowany, po nowelizacji z 13 lutego 2020 r. art. 52 ust. 1 ustawy powoduje, że dotychczas występujące w praktyce problemy z obciążeniem obowiązkiem dokonania czynności wynikających z ww. decyzji i postanowień tracą na znaczeniu” (Niewiadomski, 2022, komentarz do art. 52 pr. bud.). Trudno więc zrozumieć, dlaczego głosowane orzeczenie, wydane wszak 25.01.2023 r., całkowicie od tej zmiany normatywnej abstrahuje; wątpliwe byłoby wszak założenie, aby nowelizacja ta została przez skład orzekający po prostu przeoczona – niezależnie od kwestii intertemporalnych i oceny działań administracji publicznej podejmowanych jeszcze na gruncie starego stanu prawnego. Jednak nie sposób nie zauważyć, iż orzeczenie to w dalszym ciągu jest mocno „w duchu” linii orzeczniczych ukształtowanych na tle nieobowiązującego już stanu prawnego.

Uwagi końcowe

Głosowane orzeczenie zawiera szereg tez, które co do zasady się bronią, ponieważ stanowią wyciąg z istniejących już stanowisk wyrażonych w sądownictwie administracyjnym (z poczynionymi powyżej drobnymi zastrzeżeniami co do lekkiej niespójności stanowiska NSA), wymagały one jednak po-

głębionego komentarza i częściowego rozwinięcia. Nie broni się jednak całkowite abstrahowanie przez Sąd od zmiany normatywnej art. 52 ust. 1 pr. bud., obowiązującej od dnia 13.02.2020 r. i pominięcie w uzasadnieniu komentarza do decyzji ustawodawcy, który zdecydował się zmienić jednak rozkład ciężaru realizacji obowiązków przewidzianych w art. 51 pr. bud. Trudno więc w tym kontekście zgodzić się z Z. Niewiadomskim i jego stwierdzeniem, iż istniejące do tej pory problemy „tracą na znaczeniu”. Powyższe założenie komentatora – ze wszech miar rozsądne w warstwie postulatycznej – może nie wytrzymać zderzenia z rzeczywistością. Głosowane orzeczenie pokazuje, że tak nie jest, nie sprzyja temu wciąż dość niejednoznaczna dyspozycja art. 52 pr. bud. O ile samą intencję ustawodawcy należy ocenić jako słuszną, wszak niewątpliwie zmiana normatywna w tym zakresie miała mieć charakter porządkujący, o tyle jednak należy wyrazić obawę, iż użyte przez niego pojęcie „niemożliwości” jedynie spetryfikuje istniejące wątpliwości orzecznicze. Wszak w dalszym ciągu możliwe jest twierdzenie, iż przyczyną „niemożliwości” realizacji nakazów i zakazów z art. 52 pr. bud. jest nieposiadanie przez inwestora tytułu prawnego do nieruchomości – w ten sposób niejako wracamy do punktu wyjścia całej dyskusji orzeczniczej. W gruncie rzeczy więc każda z dotychczas ukształtowanych linii orzeczniczych może znaleźć uzasadnienie normatywne w obowiązującym brzmieniu art. 52 pr. bud. Prawo (wciąż) pozostaje sztuką interpretacji.

Przypisy/Notes

¹ T. j. Dz.U. z 2023 r., poz. 682, dalej: pr. bud.

² Zob. przykładowo wyrok NSA z 14.12.2016 r., II OSK 704/15, Lex nr 2232624; wyrok WSA w Warszawie z 15.05.2019 r., VIII SA/Wa 232/19, Lex nr 2681562; wyrok WSA w Olsztynie z 25.06.2019 r., II SA/Ol 215/19, Lex nr 2695376; wyrok WSA w Rzeszowie z 08.05.2019 r., II SA/Rz 252/19, Lex nr 2697501; wyrok WSA w Białymstoku z 17.10.2019 r., II SA/Bk 322/19, Lex nr 2738207.

³ Zob. np. wyrok NSA z 13.05.2014 r., II OSK 1924/13, Lex nr 1766596; wyrok WSA w Krakowie z 18.05.2017 r., II SA/Kr 239/17, Lex nr 2305200; wyrok WSA w Krakowie z 29.01.2019 r., II SA/Kr 1397/18, Lex nr 2618331; wyrok WSA w Gliwicach z 08.08.2019 r., II SA/Gl 17/19, Lex nr 2717848.

⁴ Zob. wyrok NSA z 06.12.2017 r., II OSK 714/16, Lex nr 2430506; wyrok NSA z 18.10.2018 r., II OSK 2623/16, Lex nr 2582325; wyrok NSA z 25.09.2019 r., II OSK 2247/18, Lex nr 2728562.

⁵ O czym dalej.

⁶ T. j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1360, dalej: k.c.

⁷ Zob. wyrok NSA z 4.09.2007 r., II OSK 1160/06, Lex nr 374725; wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z 18.06.2020 r., II SA/Go 168/20, Lex nr 3024948.

⁸ Tak też na gruncie nowego stanu prawnego wyrok NSA z 21.04.2021 r., II OSK 2103/18, Lex nr 3195264; wyrok WSA w Łodzi z 28.03.2023 r., II SA/Łd 953/22, Lex nr 3555944.

⁹ Zob. np. wyrok NSA z 4.04.2023 r., II OSK 3811/19, Lex nr 3526963; wyrok WSA w Szczecinie z 23.03.2023 r., II SA/Sz 998/22, Lex nr 3522122.

Bibliografia/References

Literatura/Literature

Godlewski, R. (2022). Komentarz do art. 52 pr. bud. W: D. Sypniewski (Red.), *Prawo budowlane. Komentarz*, Lex/el.

Hadel, M. (2016). Nadużycie prawa w prawie administracyjnym. „*Przegląd Prawa Publicznego*” (5), 46–57.

Niewiadomski, Z. (2022). Komentarz do art. 52 pr. bud. W: Z. Niewiadomski (Red.), *Prawo budowlane. Komentarz*. Legalis/el.

Plucińska-Filipowicz, A., & Filipowicz, T. (2023). Komentarz do art. 52 pr. bud. w: A. Plucińska-Filipowicz, & M. Wierzbowski (Red.), *Prawo budowlane. Komentarz aktualizowany*. Lex/el.

Sondej, M. Z. (2020). *Linia orzecznicza. Dysponowanie tytułem prawnym do nieruchomości, jako determinanta wyboru adresata decyzji organu nadzoru budowlanego o nakazie rozbiórki obiektu budowlanego*. Lex/el.

Akty prawne/Legal acts

Ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny, t. j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1360.

Ustawa z 7.07.1994 r. – Prawo budowlane, t. j. Dz.U. z 2023 r., poz. 682.

Orzecznictwo/Judgments

Wyrok NSA z 4.09.2007 r., II OSK 1160/06, Lex nr 374725.

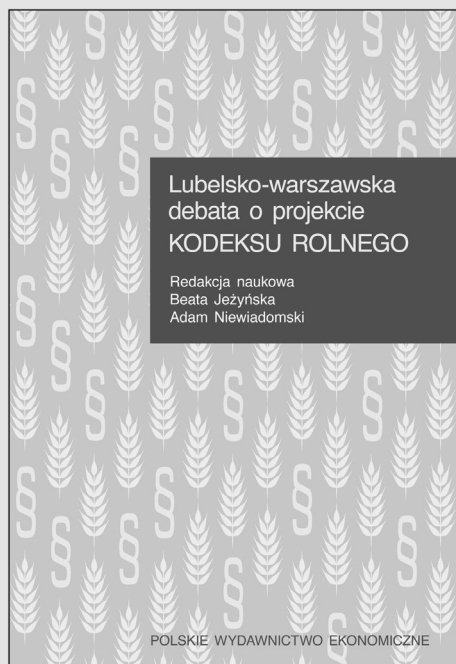
Wyrok NSA z 13.05.2014 r., II OSK 1924/13, Lex nr 1766596.
Wyrok NSA z 14.12.2016 r., II OSK 704/15, Lex nr 2232624.
Wyrok NSA z 06.12.2017 r., II OSK 714/16, Lex nr 2430506.
Wyrok NSA z 18.10.2018 r., II OSK 2623/16, Lex nr 2582325.
Wyrok NSA z 25.09.2019 r., II OSK 2247/18, Lex nr 2728562.
Wyrok NSA z 21.04.2021 r., II OSK 2103/18, Lex nr 3195264.
Wyrok NSA z 4.04.2023 r., II OSK 3811/19, Lex nr 3526963.
Wyrok WSA w Białymstoku z 17.10.2019 r., II SA/Bk 322/19, Lex nr 2738207.
Wyrok WSA w Gliwicach z 08.08.2019 r., II SA/Gl 17/19, Lex nr 2717848.
Wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z 18.06.2020 r., II SA/Go 168/20, Lex nr 3024948.
Wyrok WSA w Krakowie z 18.05.2017 r., II SA/Kr 239/17, Lex nr 2305200.
Wyrok WSA w Krakowie z 29.01.2019 r., II SA/Kr 1397/18, Lex nr 2618331.
Wyrok WSA w Łodzi z 28.03.2023 r., II SA/Ld 953/22, Lex nr 3555944.
Wyrok WSA w Olsztynie z 25.06.2019 r., II SA/Ol 215/19, Lex nr 2695376.
Wyrok WSA w Rzeszowie z 08.05.2019 r., II SA/Rz 252/19, Lex nr 2697501.
Wyrok WSA w Szczecinie z 23.03.2023 r., II SA/Sz 998/22, Lex nr 3522122.
Wyrok WSA w Warszawie z 15.05.2019 r., VIII SA/Wa 232/19, Lex nr 2681562.

Dr Maciej Hadel

Asesor sądowy w Sądzie Rejonowym dla Krakowa-Podgórze w Krakowie oraz adiunkt na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych Politechniki Warszawskiej.

Dr Maciej Hadel

PhD, court assessor at the District Court for Kraków-Podgórze in Kraków and assistant professor at the Faculty of Administration and Social Sciences of the Warsaw University of Technology.

NOWOŚĆ

**Redakcja naukowa
Beata Jeżyńska, Adam Niewiadomski**

LUBELSKO-WARSZAWSKA DEBATA O PROJEKCIE KODEKSU ROLNEGO

Oddawana do rąk czytelników monografia jest pokłosiem dyskusji polskich prawników agrarystów przeprowadzonej w wyniku prezentacji projektu Kodeksu rolnego. Prezentowana publikacja oddaje stan projektowanych zmian na koniec marca 2023 r. Książka składa się z trzech części. W pierwszej głos zabiera projektodawca, wskazując na swoje uzasadnienie wprowadzanych zmian.

Druga część zawiera prezentację ogólnych poglądów doktryny prawa rolnego na temat potrzeby kodyfikacji rolnej w Polsce, a także ewentualnych sposobów pracy nad Kodeksem. Jednocześnie wstępnie określono potencjalną systematykę Kodeksu rolnego i oceniono zakres prac nad nim. W części trzeciej zamieszczono rozważania dotyczące konkretnych rozwiązań prawnych przedstawionych w Kodeksie.

Więcej informacji na stronie www.pwe.com.pl